

Hyllestad kommune
Kommunehuset
6957 HYLLESTAD

Saksbehandlar, innvalstelefon
Kåre Træen, 5764 3004

Hyllestad kommune – budsjett 2020 og økonomiplan 2020 – 2023

Hyllestad kommunestyre har i møtet 12.12.2019, sak 19/111, handsama og vedteke budsjett 2020 og økonomiplan for 2020 – 2023. Fylkesmannen har motteke saksdokumenta til orientering.

Kommunen er ikkje under statleg kontroll og godkjenning. Budsjett og økonomiplan er difor ikkje kontrollert etter kommunelova § 28-1 (Robek-registrerte kommunar). For alle kommunar kontrollerer Fylkesmannen at budsjett og økonomiplan er i balanse, og at det ikkje er budsjettert med uspesifiserte innsparingar. Dette brevet er ei tilbagemelding om korleis Fylkesmannen vurderer kommunens økonomi og utviklinga slik ho er planlagt i budsjett og økonomiplan. Der det er manglar etter forskrift om budsjett og økonomiplan, har vi påpeika dette og bede kommunen følgje opp.

Som følgje av koronautbrotet får kommunane utfordringar med økonomien. Våre vurderingar er gjorde med grunnlag i kommunens opphavlege budsjett og økonomiplan, og vi vil følgje konsekvensane av koronautbrotet særskilt opp i samband med statlege tiltak som blir sett i verk.

Oppsummering

Utfordringa til Hyllestad har over tid vore nedgang i folketalet. Dette har ført til reduksjonar i dei frie inntektene. Likevel meiner Fylkesmannen at kommunen etter «nye» inntekter frå havbruksnæringa, må klare å oppnå eiga målsetjing om eit netto driftsresultat som over tid ligg på nivået til TBUs¹ tilrådde norm på 1,75 prosent. Dette resultatet må til for å ta vare på kommunen sin formue, oppretthalde ein driftsmargin/reserve og setje av midlar til investeringar.

Kommunestyret skal følgje kravet i kommunelova om realisme i budsjett og økonomiplan. I dette ligg det òg at kommunen følgjer eit forsiktighetsprinsipp i budsjettering av inntekter, og ikkje budsjetterer desse for høgt. Særleg gjeld dette inntekter som kan vurderast som usikre, t.d. der det ikkje ligg føre ekstern dokumentasjon når dei blir vedtekne i budsjett og økonomiplan. For Hyllestad gjeld dette først og fremst inntekter frå havbruksfondet og aksjeutbytte.

---

¹ Teknisk berekningsutval for kommunal og fylkeskommunal økonomi

Etter ein sterk auke av lånegjelda dei seinare åra har kommunen no ei lånegjeld samanlikna med driftsinntektene som ligg på landsgjennomsnittet. Etter budsjetterte investeringar og planlagt finansiering av desse vil lånegjelda bli redusert i økonomiplanperioden, som er i samsvar med målsetjinga til kommunestyret. Fylkesmannen meiner dette er ein rett strategi, som over tid bidreg å styrkje handlingsrommet til kommunen og leggje til rette for gode tenester til innbyggjarane.

Kommunelov med forskrift for økonomiforvaltninga

Vi viser til vårt brev av 07.11.2019 om handsaming og innsending av budsjett og økonomiplan til Fylkesmannen. I brevet er det omtalt at budsjett 2020 og økonomiplan 2020 – 2023 skal vere utarbeidd, vedteke og oppsett etter ny kommunelov med tilhøyrande forskrift for økonomiforvaltninga. I forskrifta for økonomiplan og årsbudsjett er det m.a. krav om følgjande nye økonomiske oversikter:

- løyvingsoversikter drift etter forskrifta § 5-4
- løyvingsoversikter investeringar etter forskrifta § 5-5
- økonomisk oversikt drift etter art, jf. forskrifta § 5-6
- oversikt over den årlege utviklinga i gjeld og andre vesentlege langsiktige forpliktingar i planperioden, jf. forskrifta § 5-7.

Hyllestad kommune har utarbeidd økonomiske oversikter etter ny lov og forskrift, men utviklinga i gjeld og andre vesentlege langsiktige forpliktingar må vere tydelegare vist og omtalt.

Etter kommunelova § 14-2 bokstav c skal kommunestyret sjølv vedta finansielle måltal (handlingsreglar) for utvikling kommunens økonomi. Finansielle måltal skal brukast i planlegging og styring, som grunnlag for å ta i vare den økonomiske handleevna over tid. Kommunestyret har vedteke følgjande handlingsreglar/finansielle måltal i økonomiplanperioden:

- *Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter er 1,75 prosent eller større.*
- *Disposisjonsfondet skal vere minimum 5 prosent av brutto driftsinntekter.*
- *Vi skal vidare ha ein handlingsregel på at vi i økonomiplanperioden betalar ned meir gjeld enn vi tek opp i lån.*

Budsjett 2020

Kommunen budsjetterer med eit netto driftsresultat på 3,2 mill. kroner, som utgjer 2 prosent av driftsinntektene. Resultatet er avsett til disposisjonsfondet. Etter Kostra-tal² for 2019 har kommunen 11,6 mill. kroner i disposisjonsfond. I tillegg har kommunen etter 2019 eit resultat (meir-/mindreforbruk) på 3,8 mill. kroner.³ Fri eigenkapital drift i prosent av driftsinntekter er etter dette 9 prosent. Gjennomsnittet for alle kommunane i landet (eks. Oslo) er 12 prosent.

Skatteinntekter og rammetilskot er budsjetterte med 105,4 mill. kroner. Utvikling av folketalet samanlikna med landet har stor betydning for kommunens frie inntekter. For Hyllestad vart folketalet i 2019 redusert med 38 personar, som utgjer – 2,8 prosent. Veksten for heile landet var 0,7 prosent. KS sin prognosemodell etter oppdaterte folketal per 1. januar, viser ein prognose på 104,7 mill. kroner.

---

² og ³ Kostra-konserntal 2019

Av andre sentrale inntekter for kommunen er det budsjettert med 9 mill. kroner i inntekter frå Havbruksfondet, 5 mill. i eiedomsskatt, 2 mill. i utbyte frå BKK/Sunnfjord Energi AS og 0,4 mill. i gevinst frå sal av konsesjonskraft.

Kommunen budsjetterer med investeringar i anleggsmidlar på 12,2 mill. kroner. Av dette er 8,4 mill. kroner finansiert med nytt låneopptak. Etter Kostra-tal⁴ for 2019 har Hyllestad 184,7 mill. kroner i langsiktig gjeld (eks. pensjonsforpliktingar), som utgjer 109 prosent av driftsinntektene. Gjennomsnittet for landet (eks. Oslo) er 111 prosent.

Økonomiplan 2020 – 2023

Det er i perioden 2021 – 2023 budsjettert med store variasjonar i netto driftsresultat, frå – 1,4 prosent i 2021, til + 3,1 % i 2022 og eit negativt resultat på – 1,1 prosent i 2023. Dette er forklart med svingingar i inntekter frå Havbruksfondet, 9 mill. kroner i 2020 og 2022 og 2 mill. i 2021 og 2023. For heile økonomiplanperioden gjev dette eit netto driftsresultat på om lag 0,7 prosent, med sum netto avsetjing til disposisjonsfondet på 4,3 mill. kroner. Skatteinntekter er budsjetterte på same nivå som for 2020, medan rammetilskotet er redusert med 1,3 mill. kroner frå 2021. Inntekter frå eiedomsskatt er redusert med ein mill. kroner frå 2021, og dei andre sentrale inntektene er vidareførte på 2020-nivå.

I perioden 2021 – 2023 planlegg kommunen investeringar i anleggsmidlar for 17,4 mill. kroner. Samla er investeringar i heile økonomiplanperioden på 29,6 mill. kroner, finansierte med låneopptak på 22,6 mill. kroner. Med budsjetterte avdrag i perioden på 31,5 mill. kroner, blir det då lagt opp til å redusere lånegjelda.

Fylkesmannens vurderingar

Utfordringa til Hyllestad har over tid vore nedgang i folketalet. Dette har ført til reduksjonar i dei frie inntektene. Likevel meiner Fylkesmannen at kommunen etter «nye» inntekter frå havbruksnæringa, må klare å oppnå eiga målsetjing om eit netto driftsresultat som over tid ligg på nivået til TBUs⁵ tilrådde norm på 1,75 prosent. Dette resultatet må til for å ta vare på kommunen sin formue, oppretthalde ein driftsmargin/reserve og setje av midlar til investeringar.

Økonomiplanen skal gje ein realistisk oversikt over sannsynlege inntekter, forventa utgifter og prioriterte oppgåver i planperioden. Han skal og syne korleis langsiktige utfordringar, mål og strategiar i kommunale planar skal følgjast opp. Fylkesmannen vil påpeike at det først og fremst er kommunestyret som gjennom sitt vedtak har ansvar for at budsjett og økonomiplan oppfyller kravet om realisme etter kommunelova. I dette ligg det òg at kommunen følgjer eit forsiktighetsprinsipp i budsjettering av inntekter og ikkje budsjetterer desse for høgt. Særleg gjeld dette inntekter som kan vurderast som usikre, t.d. der det ikkje ligg føre ekstern dokumentasjon når dei blir vedtekne i budsjett og økonomiplan. For Hyllestad gjeld dette først og fremst inntekter frå havbruksfondet og aksjeutbytte.

Etter ein sterk auke av lånegjelda dei seinare åra har kommunen no ei lånegjeld samanlikna med driftsinntektene som ligg på landsgjennomsnittet. Etter budsjetterte investeringar og planlagt finansiering av desse, vil lånegjelda bli redusert i økonomiplanperioden, som er i samsvar med målsetjinga til kommunestyret. Fylkesmannen meiner dette er ein rett strategi, som over tid bidreg å styrkje handlingsrommet til kommunen og leggje til rette for gode tenester til innbyggjarane.

---

⁴ Kostra-konserntal 2019

⁵ Teknisk berekningsutval for kommunal og fylkeskommunal økonomi

Hyllestad kommune har utarbeidd økonomiske oversikter etter ny lov og forskrift. Men utviklinga i gjeld og andre vesentlege langsiktige forplikingar må vere tydelegare vist og omtalt, slik at kommunestyret årleg kan vurdere utviklinga med grunnlag i samansetjinga av gjelda og renterisiko opp mot kommunens finansielle måltal (handlingsreglar).

Med helsing

Lars Sponheim

Gunnar O. Hæreid
ass. fylkesmann

Dokumentet er elektronisk godkjent